

Ontdek de Oude Hollandse Waterlinie

Gorinchem

Naam

groep/klas

Niet vergeten: Deze opdracht, pen en extra papier, telefoon om een foto of selfie te kunnen maken.

Met deze opdracht doe je een onderzoek naar de geschiedenis van een ingenieus water- en verdedigingssysteem in de Gouden Eeuw. Maak de volgende opdrachten.

STAP 1 Voorwaarts mars!

A Wat weet jij al over de Oude Hollandse Waterlinie?

Je onderzoekt in deze opdracht de volgende vragen:

- Hoe vormde de Oude Hollandse Waterlinie de redding voor de Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden in het heftige rampjaar 1672?
- Hoe steekt dit grote water- en verdedigingswerk in elkaar en hield het de vijand op afstand?
- Welke sporen vind je hiervan in Gorinchem?

B Voeg je eigen onderzoeksvraag toe.

Verzamel informatie. Bekijk in de digitale presentatie:

- de tekst 'Een geschiedenis vol nattigheid' van dia 10 tot en met dia 15.
 - de clip van Erfgoedhuis Zuid-Holland: 'Water als wapen: Fort Wierickerschans en de Oude Hollandse Waterlinie'.
Link: tinyurl.com/zozf94t
 - de kaart van de Oude Hollandse Waterlinie (#2 op dia 7).
- C Omschrijf in je eigen woorden de tijd waarin de Oude Hollandse Waterlinie werd gebruikt. Gebruik de begrippen: Gouden Eeuw, Rampjaar 1672 en de Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden.
- D Leg uit of teken hoe het systeem van de Waterlinie werkte.
- E Noem de vestingsteden van de Oude Hollandse Waterlinie. Welke liggen in Zuid-Holland? Kijk op de kaart.

Gorinchem in de Oude Hollandse Waterlinie

- Zoek en lees de tekst over Gorinchem in de digitale presentatie op dia 35 en 36.
 - Bekijk ook de informatie over Gorinchem op www.ontdekdewaterlinie.nl/ommetje-gorinchem.
- F Beschrijf de rol van de vestingstad Gorinchem in de Oude Hollandse Waterlinie.
- G In Gorinchem zijn nog steeds verdedigingsonderdelen uit de tijd van de Oude Hollandse Waterlinie te zien. Zoek per onderdeel de betekenis op in de begrippenlijst en voeg een afbeelding toe. Zoek deze op internet.
- gracht beer ravelijn wal poort
 bastion arsenaal courtine

Nieuwsgierig naar meer? Kijk ook op:

www.ontdekdewaterlinie.nl
www.hollandsewaterlinie.nl
www.coehoorn.nl

Kijk het filmpje
nog eens terug:
[tinyurl.com/
zozf94t](https://tinyurl.com/zozf94t)

STAP 2 Betrek uw post!

Bereid je voor op een tochtje door de vesting Gorinchem:

- Zoek op en print uit. <https://www.route.nl/wandelroute/235984/waterlinieommetje-gorinchem> (zoek het printer icoon)
- Print de historische kaart van Gorinchem in de 17e eeuw in de digitale presentatie van dia 35.

Start de wandeling en maak daarbij de volgende opdrachten:

- H Zoek tijdens de wandeling het informatiebord over het Waterlinieommetje. Kruis aan op de kaart waar dit bord staat. Welke foto's staan hierop?
- I Zoek op je route naar de volgende verdedigingsonderdelen:
 wal beer bastion gracht poort
 ravelijn courtine
- Van welke materialen zijn deze onderdelen gemaakt?
 - Kruis deze onderdelen aan op de historische kaart van Gorinchem in de 17e eeuw.
 - Hoe ziet het er nu uit of hoe wordt het nu gebruikt? Maak een foto of tekening van ieder onderdeel. Maak ook een selfie bij één van de verdedigingsonderdelen.
- J Zoek een goed uitzichtpunt bij de rivier. Kruis aan op de historische kaart waar je nu staat.
- Stel het is 1672 je bent een soldaat en staat op wacht, je ziet de vijandelijke troepen in de verte.
- In welke richting kijk je dan?
 - Wat zou jij doen?
 - Op welke manieren kon je communiceren met andere

Lees verder
voor STAP 3

posten in de waterlinie?

- K Ben je beland op nr. 11 in de route, in de buurt van de Dalempoort? Men verwachtte hier de vijand uit het oosten en daarom is de oostzijde van de vesting Gorinchem sterker vormgegeven. Kijk naar het oosten. Dit was vroeger het inundatiegebied. Wat zie je nu?
Noem vier gevolgen van de oorlogsinundatie voor de inwoners van de vesting, de boeren in de polders, soldaten van het leger van de Republiek en de vijandelijke troepen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

STAP 3 Ten Aanval!

- L Wat vind jij van de volgende stelling?
Die Oude Hollandse Waterlinie is zo lang geleden: Toeristen in Gorinchem hoeven het verhaal van de Oude Hollandse Waterlinie niet te kennen.
Geef een argument voor en één tegen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- M Maak een (digitale) presentatie waarin je antwoord geeft op de onderzoeksvragen uit stap 1. Gebruik de informatie die je hebt verzameld. Gebruik ook de kaarten uit de digitale presentatie. Geef aan in welk tijdvak de Oude Hollandse Waterlinie past. Noem in de presentatie ook drie manieren hoe je 'Gorinchem als Oude Hollandse Waterlinie-stad' onder de aandacht kunt brengen bij toeristen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Stel: met een uitwisseling van school komt er een leeftijdgenoot bij jou op school langs. **Vertel hem/haar in je eigen woorden het verhaal van de Oude Hollandse Waterlinie.**

RUIMTE VOOR AANTEKENINGEN

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....